

TARTALOM

SZERKESZTŐI ÜZENET	0. oldal
HAZAI AGRÁRGAZDASÁG	1. oldal
NEMZETKÖZI AGRÁRGAZDASÁG	9. oldal
STATISZTIKA	13. oldal
SZABÁLYOZÁSI, PÁLYÁZATI INFORMÁCIÓK	16. oldal
KIEMELT TÉMA I. - II.	17. oldal
Takarék Agrár Termékek	22. oldal
Kapcsolatok	24. oldal

Szerkesztői üzenet

Takarék Agrár Szakmai Napok

Idén is Takarékok Agrár Szakmai Napok

Immár hagyomány, hogy a Takarékok évente kétszer összeülnek agrárügyfeleikkel, partnereikkel azért, hogy tájékozódjanak aktuális igényeikről, helyzetükről, illetve hogy tájékoztassák őket a várható piaci eseményekről, elemezzék a gazdálkodási környezet változásait, előrejelzéseket adjanak. Ez az egyedülálló rendezvénysorozat évről-évre több vendéget vonz. Gyakorlatilag a Takarékok arculati elemévé vált.

Idén, az év első három hónapjában több mint ötven ilyen rendezvényünk lesz. A Takarékok Agrár Központ ezek mindegyikén szakmai előadással támogatja a kollégák piaci munkáját.

E munkába már azok a Regionális Agrár Kapcsolattartók is bekapcsolódnak, akiknek feladata a Takarékok agrárhitelezésének szakmai támogatása a helyszínen, tehát az ügyfelek telephelyén, a Takarékok kirendeltségeiben. Elérhetőségeik a kiadvány végén is megtalálhatók. Ahogy beszámolunk az új stratégiai partnerekről, a termékkínálat aktualitásairól is.

Új termék a Tudástárban

Nem győzzük felhívni a figyelmet arra, hogy a Takarékok Agrár Tudástárban minden kiadványunk, elemzésünk, szakértői véleményünk, hírlevelünk megtalálható.

Újdonság, hogy immár azokat a rövid szakmai összefoglalókat is letölthetik innen, amelyek az egyes agrárszektorok legfontosabb paramétereit tartalmazzák, könnyen és gyorsan használhatók a partnerekkel, ügyfelekkel való tárgyalások, és előterjesztés készítés során.

Üdvözlettel,
Fórián Zoltán
vezető agrárszakértő
Takarék Agrár Központ

Hazai agrárgazdaság

Tovább bővítenék a tejtermelést és a fogyasztást

A tejgazdálkodási versenyképesség javításának kulcsa a feldolgozottsági szint emelése és a termelői összefogás erősítése. Mindeközben január elsejétől öt százalékra csökkent a tej áfája, de még így is gyakran önköltségi ár alatt kell a magyar tejtermelőknek értékesíteniük a megtermelt nyerstejet. Az agrártárca előrejelzése szerint hosszú távon jelentősen emelkedhet a tejtermelés, ugyanakkor az egy főre jutó éves tejfogyasztás még az ötven litert sem éri el.

Súlyos gondokat okoz a lassan enyhülő európai tejválság a hazai tejtermelőknek. Miközben a fogyasztók örülnek, hogy a friss tej áfája öt százalékra csökkent január elsejétől, a tejtermelők még mindig jócskán a 95-105 forint közötti önköltségi ár alatt kénytelenek itthon eladni a nyers tej kilóját, vagy külföldön, Olaszországban értékesítik, ahol viszont az önköltségi árhoz hozzájutnak. Mintegy harminc forintos támogatást adnak a nyerstej literére, az állam összességében 64 milliárd forinttal támogatta az ágazatot tavaly. A Tej Terméktanács és Szakmaközi Szervezet ügyvezető igazgatója, Harcz Zoltán korábban elmondta: hatvanmilliárd forintnyi beruházásra lenne szükség a tejiparban, hogy kezeljék a piaci anomáliákat, és javítsák a versenyképességet. Hozzáfűzte: 2017-től magyar tejszállítmányok juthatnak el Kínába, később várhatóan vaj-, sajt- és joghurtkészítmények is.

Fazekas Sándor agrárminiszter december derekán úgy nyilatkozott, hogy növelni kellene az itthoni, feldolgozott tejtermékek arányát. Külföldről ugyanis olyan ízesített joghurtok, sajtféleségek érkeznek, amelyeket technológiai fejlesztésekkel mi magunk is elő tudnánk állítani. Hozzátette: uniós szinten az egyik legjobban támogatott terület a tejgazdaság. Tejiparunknak plusz európai uniós forrásokat is sikerült szerezni. Az Európai Unió (EU) tejtermelése 160 millió tonna, ebből Magyarországé 1,9 millió volt 2014-ben. Magyarországon a tejtermelés a mezőgazdasági kibocsátás 7,8 százalékát, az állati termékek előállításának 23,1 százalékát adta abban az évben – olvasható az agrártárca 2050-ig szóló élelmiszer-gazdasági stratégiájában. (Forrás: magyarhirlap.hu, részlet)

Takarék Agrár Központ kommentár

Majdnem másfél év áresés után a tavalyi év végén sikerült már csaknem önköltségi ár környékén értékesíteni a nyerstej kilóját. Míg júniusban akár harminc forinttal az önköltségi ár alatt lehetett eladni a tej kilóját, addig decemberben a felvásárlási árak már az önköltség közelében jártak. Ez megfelel a másfél éve megfogalmazott előrejelzésünknek.

Ugyanakkor azt is meg kell jegyezni, hogy a nyerstej kiviteli ára a belföldre szánt termelői árnál még mindig csaknem 20 százalékkal magasabb, 105 forint körül mozog kilónként.

Jelenlegi előrejelzésünk szerint ebben az évben a felvásárlási árak a jelenlegi szinten maradnak, de a következő évben ismét csökkenésre számítnak. A világ nagy exportőreinél visszatért a termelési kedv, ami a mostani alacsony készletszintet idén újra megemeli. Sok múlik azon, hogyan élünk 2017-ben a tavalyinál magasabb árak teremtette mozgástérrel. Növelni kell a feldolgozottsági szintet, és minél nagyobb részt visszaszerezni a belföldi piacból. Az igen alacsony kamatkörnyezet, valamint a nemsokára megjelenő GINOP-1.2.6-8.3.4-16 Élelmiszeripari komplex beruházások támogatása intézkedés is alapot teremthet az ilyen irányú beruházások elindítására.

Az élelmiszeripari cégek 89 százalékát érinti a szakmunkáshiány

A cégek 81 százalékának leginkább szakmunkásra lenne szüksége – derült ki a GKI Gazdaságkutató Zrt. novemberi reprezentatív, 1000 munkáltatóra kiterjedő felmérésből.

A kutatás szerint a 250 munkavállalónál többet foglalkoztató munkaadók 96 százaléka panaszkodik szakmunkáshiányra, 53 százalék keres betanított, illetve segédmunkást. Az utóbbiak hiánya főként az élelmiszeripart és a vegyipart érinti, de a gép- és feldolgozóiparban sem elhanyagolható. A gép- és élelmiszer-ipari cégeknek 90, illetve 89 százalékát érinti a szakmunkáshiány.

A munka nemesít

A felmérés készítői szerint a szakmunkásképzési rendszer nem képes enyhíteni a kialakult munkaerőhiányt, egyrészt mert sokan már a végzettség megszerzése után külföldön próbálnak elhelyezkedni, másrészt elégedetlenek a kínált bérekkel, amelyek sok esetben nem haladják meg jelentősen a minimálbért. A Központi Statisztikai Hivatal (KSH) adatai szerint a fizikai munkakörben foglalkoztatottak átlagbére 2016 októberében nettó 126 ezer forint volt, a kereskedelem, az építőiparban, illetve az iparban dolgozók nettó keresete 110 ezer, 105 ezer és 141 ezer forint volt.

A GKI szerint az alacsony keresetekre megoldás lehet a garantált bérminimum emelése, ami vonzóbbá teheti ezt a pályát a leendő munkavállalók számára. Ehhez tartós és érezhető bérfelzárkózásra van szükség, amely azonban önmagában rontaná az ország versenyképességét, így olyan további intézkedéseket is végre kell hajtani, mint például az állami kiadások csökkentése, a piaci verseny növelése, a humán tőke fejlesztése, valamint a tőkebeáramlás ösztönzése. (Forrás: MTI)

Takarék Agrár Központ kommentár

A béremelkedés már gyorsul az élelmiszeriparban is. Ahhoz azonban, hogy ezt ki is tudja termelni a szektor, javítani kell versenyképességén. Ez nem csak technológiai fejlesztéseket, beruházásokat igényel, hanem a piaci érdekérvényesítő képesség emelését is. (Ezek a gondolatok több évtizede is helytállóak voltak!) Az élelmiszeripari kibocsátás növeléséhez a kivitel bővítésén vezet az út. Az ennek megfelelő üzemméret, minőségi színvonal elérése több úton érhető el. Ezek mindegyikét használni kell ahhoz, hogy ne maradjon örökre az élelmiszerlánc gyenge szeme az élelmiszeripar.

A bor siethet a méhészek segítségére! Hogy is van ez?

A magyar mézfogyasztást mézbor fogyasztással is lehetne növelni, így a hazánkban megtermelt jó minőségű méz az országban maradna.

Elértük a méhsűrűség felső határát. Hazánkban a legmagasabb a sűrűség Európában, emiatt pedig a betegségek, kártevők pillanatok alatt átterjednek az egészséges, jó körülmények között tartott méhcsaládokra is. A nagy méhsűrűség miatt a méhészek között harc folyik a jó lerakóhelyekért.

Mézesmadzag

Sok a kezdő méhész, sokaknál nem a méhek szeretete, a méhek jóléte a fontos, hanem a minél nagyobb profit. Gyengébb években nem adják meg a szükséges ráfordítást a méheknek (gyógyszer, cukor, új kaptár, új műlép stb.), így a következő év nincs jól megalapozva. Az aktív méhészkedés dandárja valóban 100 nap, de ebben az

időszakban a méhészeket idézve „többet van használtban a méhészruha, mint a pizzama”.

A méhészek rendkívül sok kockázati tényező mellett dolgoznak. Az időjárás, a jó méhlegelő megtalálása (jól mézelő kultúrnövények, és vadon élő mézelő növények, lopás szempontjából biztonságos hely kiválasztása), a megfelelő kisegítő személyzet biztosítása pörgetéskor, rakodáskor, mind kihívást jelent. A növényvédelmi permetezések elkerülése, a mézár alakulása további hatással van a méhészkedés jövedelmezőségére.

Idén gyenge-közepes évet zártak a méhészek, ennek ellenére a mézár rég látott mélységben van. A kínai gyenge minőségű ipari méz betört a magyar méz fő exportterületeire és alaposan lenyomta az árakat. A tőkeerősebb méhészek kívánnak, mások kénytelenek a mézet alacsony áron leadni. (Forrás: agrotrend.hu, részlet)

Takarék Agrár Központ kommentár

A magyar méztermelés soha nem látott zavaros viszonyok között folyik. Nem elég, hogy az exportpiacainkat a harmadik országok méze, illetve annak látszó terméke tönkreteszi, itthon is sok baj van a szabályok betartásával, gyakran a szakmaisággal és persze elsősorban az alacsony árral. Az elemző szeme egy mélyponthoz való közeledést lát, és azt, hogy a hullámvölgyet nem minden piaci szereplő fogja túlélni a szektorban. Nem új szabályokra, hanem minél szorosabb együttműködésre, szervezetségre van szükség. Legnagyobb kincsünk a hazai fogyasztó. Megnyerésén, fogyasztásának növelésén keresztül vezet az út a fennmaradás felé.

Beragadt az exportra szánt búza és kukorica

Az országban ragadt az exportra szánt hazai búza és kukorica, nem tudunk versenyezni az ukrán áruval. Az árakat a világpiaci készletek alakulása mozgatja globális és hazai szinten is. Az elmozdulást majd csak a dél-amerikai aratás fogja befolyásolni.

Nem várható komolyabb elmozdulás a gabona és a kukorica árában a közeljövőben, jelenleg mindkét termény a 40 ezer forintos árszint közelében van – mondta Pótsa Zsófia. A Gabonafeldolgozók, Takarmánygyártók és Kereskedők (Gabonaszövetség) főtitkára szerint a 2015-ös árakhoz képest jelenleg 15-20 százalékkal alacsonyabban jegyzik a búzát és a tengerit. Az árakat – tette hozzá – egyértelműen a világpiaci készletek alakulása mozgatja úgy a globális, mint a hazai szinten. Búzából és kukoricából világszinten is jó termés volt, árubőség van. A főtitkár szerint ez az állítás Magyarország esetében még inkább igaz, hiszen eleve több mint kétmillió tonnás átmenő búzakészlettel indítottuk az őszi betakarítást.

Meglátása szerint az árcsökkenés nem volt drasztikus, a termelők elég jól tudták tartani magukat az általuk kívánt árakhoz. A gazdálkodók az aratás során és azt követően végig 40 ezer forint felett kínálták a malmi búzát, és nem is voltak hajlandók ez alatt megválni a terménytől.

– Az árak stabilizálódása leginkább a szélsőséges időjárási körülmények miatt előálló nyugat-európai terméskieséseknek köszönhető, s nem a hazai tárolókapacitások meglétének – közölte Fórián Zoltán. A TakaréK Agrár Központ agrárszakértője – egyetértve a Gabonaszövetség főtitkárával – úgy vélte, nem várható, hogy a tömegcikk terén komolyabb változás álljon elő az árakban, ezért azt javasolta a termelőknek, hogy próbáljanak inkább minőségi terményekkel rés piacokat találni.

Az ár az Úr!

Pótsa Zsófia meglátása szerint egyébként a legnagyobb gond a magyar áruval az, hogy nem tudja elhagyni az országot, a kivitel ugyanis nem megy olyan ütemben, mint ahogy az elvárható lett volna. Úgy tűnik, az ukrán terménnyel szemben nem vagyunk versenyképesek, főleg a harmadik országokban. Ráadásul nemcsak az unión kívüli országok piacáról szorulunk ki, de elmaradozunk a számunkra nagy piacot jelentő Olaszországból is. Az ukránok ugyanis alacsonyabb áron tudják eljuttatni termésüket az olaszokhoz. Az alacsony vízállás pedig a dunai kiszállást is jelentősen megdrágítja, a kereskedők beszámolója szerint november óta alig volt hajóberakás.

Hasonlóan vélekedett Petőházi Tamás, a Gabonatermesztők Országos Szövetségének elnöke is, aki úgy vélte, hogy a mostani árak mellett az átlagtermésnél kevesebbet betakarítók veszteséggel adnak túl árujukon. Véleménye szerint a világpiaci árakat, s azokon keresztül esetleg a hazai elmozdulást is, majd csak a dél-amerikai aratás fogja befolyásolni. Az ezzel kapcsolatos becslések előreláthatóan megmozgatják majd az árupiacokat is. Petőházi szerint a nemzetközi árszintek alakulására rövidtávon az olajár van a legerősebb hatással, hosszabb távon pedig az átmenő készletek méretének változása lehet a legfontosabb tényező.

Lesznek fagykárak

Jelentős fagykár is lehet a hótakaró nélküli erős lehűlésből, de még korai lenne erről nyilatkozni. A Gabonatermesztők Szövetségének több helyről már jelezték, hogy komolyabb kár keletkezett a búzában – mondta Petőházi Tamás, a szervezet elnöke. A hótakaró nélküli fagyos időszak leginkább a repceterületeket viseli meg, ahol számítani kell a felfagyásra – tette hozzá Fórián Zoltán, a TakaréK Agrár Központ agrárszakértője. (Forrás: agrotrend.hu / vg.hu)

Takarék Agrár Központ kommentár

Az Egyesült Államok új kormányzatának jövőbeni intézkedéseivel kapcsolatos aggályoknak és bizonytalanságoknak köszönhetően a terménypiacokon jelenleg kivárássra „játszanak” befektetők. Az év elején szokásos növekedési erélyt tesztelő próbálkozások jellemzik a tőzsdéket.

A kukorica tekintetében is látszik, hogy a sarkvidéki hideg a hajóforgalmat is képes akadályozni és ez pedig enyhe támaszt jelenthet a belső piaci árak erősödésének. Ugyanakkor a folyamat a fekete-tengeri hajóforgalom beindulásával gyorsan megszakadhat.

A BÉT-re beérkezett múlt heti vételi ajánlatokból (42.500 Ft/t körül) is láthatjuk, hogy ebben az árban már, a dunai kikötőbe történő beszállítás költsége is benne van, így a tényleges eladói telephelyi árat még a szállítási költséggel korrigálni kell. A múlt heti hazai és nemzetközi tőzsdei kereskedések alapján és szakértői vélemények szerint a pénzügyi befektetők körében nagyobb a bizodalom jelenleg a kézzel-fogható termények határidős piacában, ezért jellemzően a vételi oldalon jelentkeznek, támaszt adva így a jegyzéseknek.

A magas globális készletszintek komoly gátjai lesznek középtávon is az árak érdemi felfelé való elmozdulásának Erre mindenkinek tekintettel kell lennie, amikor vetésszerkezetét kialakítja.

Versenyben az otthoni és éttermi étkezés

Sokan már nemcsak valamilyen alkalomból mennek étterembe, hanem életmódjuk részévé vált.

Étteremben nálunk száz megkérdezett közül tizennyolcan esznek hetenként legalább egyszer vagy többször. Száz magyar fogyasztóból további tizenhárom havonta kétszer-háromszor étkezik otthonán kívül, tizenkettő pedig egyszer. Így a vendéglátóhelyek komoly versenyt támasztanak az élelmiszer-kiskereskedőknek és gyártóknak a fogyasztók „gyomráért” és pénzéért folyó versenyben. Többek között ezt állapítja meg a Nielsen hatvanegy országban, köztük Magyarországon végzett felmérése.

Akik nem otthon esznek, legnagyobb arányban vacsorázni járnak el Európában is (a válaszadók átlag 61 százaléka), világszerte is (63%). Nálunk viszont vendéglátóhelyen legnépszerűbb az ebédelés, amit a megkérdezettek 68 százaléka szokott választani. Az étterembe járó magyar válaszadók 33 százaléka említett vacsorát, reggelit pedig 6 százaléka.

Ha az éttermek nyolcnál több különböző típusát nézzük, a magyarok leglényegesebb igényei hasonlítanak a nemzetközi trendekhez. A gyorsétterem a legnépszerűbb, ezt követi az a típusú vendéglátás, ahol asztalnál szolgálják fel az ételt és hétköznapi, fesztelen a hangulat.

„A reggeliztetés lett a növekedés egyik hajtóereje egyes gyorséttermekben és más önkihasználó helyeken, ugyanakkor az élelmiszer-kiskereskedőknek is van keresnivalójuk ezen a téren” – mondja Andrew Mandzy, a Nielsen egészség és wellness stratégiában illetékes igazgatója. „Az otthoni reggelizés felfuttatásához egészséges és praktikus fogyasztható élelmiszerek előállítása szükséges. Reggelente kevés a fogyasztók ideje, miközben rendkívül fontos számukra a minőség és a frissesség. Ehhez támogatást nyújthatnak a gyártók, ha olyan ennivalókat kínálnak, amelyek tartalmazzák a fogyasztók által keresett összetevőket. Segítheti az élelmiszeripar a kiskereskedőket abban is, hogy polcaikon egészséges termékeket jó áron kínálhassanak”.

Rámutat a kutatás eredményeit ismertető tanulmány arra, hogy étterembe sokan már nemcsak valamilyen alkalomból mennek, hanem az életmódjuk részévé vált: „Világszerte a megkérdezettek átlag 48 százaléka mondja, hogy hetenként egyszer vagy még gyakrabban étkezik vendéglátóhelyen. Különösen jellemző ez Ázsiában, Óceániában és Észak-Amerikában. Az európai átlag 23 százalék”. (Forrás: Nielsen, részlet)

Takarék Agrár Központ kommentár

A fogyasztói szokások az életszínvonallal párhuzamosan változnak. Ennek köszönhetően egy modern társadalomban új társadalmi jelenségek is feltűnnek. Ilyen például, hogy sok az egyedül élő, a hétköznapiak nagy részét átdolgozó fiatal. Az előbb említett társadalmi tényezők és napjaink pénzromlás nélküli, de emelkedő reálbéreket produkáló gazdasági környezete mind afelé mutat, hogy a szolgáltatások iránti igény a jövőben is csak emelkedni fog. Erre a mezőgazdaságnak és az élelmiszeriparnak is reagálnia kell, ez ugyanis hozzáadott érték növelési lehetőségek egész sorát rejt számukra.

Eszi, nem eszi...

Biztosításokkal elkerülhetőek a klímaváltozás okozta veszteségek

A klímaváltozás szélsőséges hatása az agrárium szereplőit évről évre növekvő mértékben, egyre hátrányosabban érinti, ezért az időjárási kockázatok okozta veszteségek mérséklésére érdemes megfelelő biztosításokkal is készülniük a gazdálkodóknak. Ennek támogatására a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara (NAK) a napokban együttműködési megállapodást kötött a Magyar Biztosítók Szövetségével valamint a Magyarországi Nonprofit Biztosító Egyesületek Szövetségével.

Az együttműködés jó alapot teremt arra is, hogy a beérkező észrevételeket, javaslatokat beépítsék a kárrendezési szabályozásokba, illetve az egyes agrárágazatok speciális igényeire megoldást találjanak az együttműködő felek.

A már működő állami kártalanítási, illetve kárenyhítési rendszerek jelentős segítséget nyújthatnak számos időjárási kockázat kezelésére, ugyanakkor értelemszerűen nem biztosítanak teljes körű megoldást. A klímaváltozás kedvezőtlen hatásainak ellensúlyozására szolgáló kármegelőzési, kárenyhítési agrotechnikai és pénzügyi megoldások széles körű megismertetése és térnyerése is közös stratégiai célja a decemberben megállapodást kötő három szervezetnek.

Szalmaszál!

A díjtámogatott mezőgazdasági biztosítások rendszere, a Vidékfejlesztési Pályázatok előírásai, valamint a növénybiztosítások speciális folyamatai jelentős tudást és adminisztrációt követelnek meg mindenkitől. A három szervezet együttműködése a felmerülő problémák megoldásában, valamint a kérdések megválaszolásában nyújt hatékony segítséget. Erre azért is van nagy szükség, mert bár tavaly ismét nőtt a díjtámogatott szerződések száma, és teljes egészében felhasználták a 4 milliárd forintos támogatási keretet, az igénylők közel 10 százaléka adminisztratív hibák miatt elesett a segítségtől. A díjtámogatás lényeges feltétele az is, hogy a szerződés teljes díja határidőre megfizetésre és leigazolásra kerüljön. Ennek a feltételnek a teljesítése is több hibalehetőséget rejt magában, hiszen a gazdálkodók a biztosítói számlák és levelek tartalmát nehezen tudják értelmezni és követni.

Az adminisztratív hibák utólag nem korrigálhatók, ezért a fő célkitűzés a hibás szerződések számának csökkentése, a szükséges adategyezőség biztosítása, és az egymásnak ellentmondó adatok miatti hiánypótlási eljárások számának mérséklése. (Forrás: elelmiszer.hu)

Takarék Agrár Központ kommentár

A biztosítások piaca dinamikusan bővül. Tavaly 35 százalékkal nőtt a díjállomány. Ez azt jelzi, hogy a rendszer 5 éves működése során egyre több gazdálkodó érti meg jelentőségét. A szabályokat évről évre igazítják a piaci igényekhez.

Legnagyobb részben növényi kultúráink vannak kitéve a kockázatoknak, de előfordulhat, hogy az állatállományokat is érintheti egy-egy szélsőséges időjárási csapás, ami jóval meghaladhatja a növényi kultúrákban okozott károk mértékét. Tehát igenis célszerű felelősen a jövőbe tekintve, stratégia mentén, tervszerűen gazdálkodni, ugyanis így csökkenthetők a rajtunk kívül álló események kapcsán bekövetkező kockázatok. Nem is beszélve arról, hogy a biztosítási díjtámogatások az egyik olyan irány, amerre a támogatáspolitikát változni fog. Erre jó példát találunk például az Egyesült Államokban.

A támogatásra vártak?

Duplájára hízott a biogazdálkodás

Közel kétszeresére bővült a biogazdálkodás mértéke egy év alatt Magyarországon - nyilatkozta a Biokontroll Hungária Nonprofit Kft. ügyvezetője.

Tavaly év végén mintegy 120 ezer hektáron folyt biogazdálkodás Magyarországon, ám miután a biogazdák száma megduplázódott, valószínűsíthetően az ilyen elvek alapján művelt területek 100 ezer hektárral nőhettek – mondta az ökológiai gazdaságok felügyeletével foglalkozó társaság vezetője.

A mezőgazdasági területek 2,5 százalékán folyt tavaly biogazdálkodás, ami idén 4-5 százalékra emelkedhetett. Ez elsősorban a támogatási rendszernek köszönhető: a 2014-2020 közötti uniós ciklusban az előző hét évinek a háromszorosa, több mint 60 milliárd forint fordítható ilyen célokra. Így minden biogazdálkodással pályázó részesült területi támogatás jellegű kifizetésben – fűzte hozzá a szakember.

A biogazdálkodásnak a termelést, élelmiszerfeldolgozást és kereskedelmet is egybevetve mintegy 4000 szereplője van Magyarországon. (Forrás: vg.hu, részlet)

Takarék Agrár Központ kommentár

Ahogy már a korábbi, az Uniós támogatásokkal kapcsolatos előrejelzéseinkben is említettük, 2020 után valószínűleg a támogatások csökkenni fognak, de leginkább az tűnik valószínűnek, hogy azok a termelői vállalatok, mint AKG, biotermelés (ökológiai gazdálkodás) amiért most pluszforrás jár, alapkövetelménnyé válhatnak. Ez érdekes megvilágításba helyezi a biogazdálkodást, hiszen a szabályok szigorodása révén a hagyományos mezőgazdasági termelés is több olyan jellemzőt tud felmutatni, ami ma még csak a többletvállalással előállítottakra jellemző.

Ahogy arról a sajtóban is hírt adtunk, a Takarékbank, a Takarékok Csoport nevében, együttműködési megállapodást írt alá a Magyar Biokultúra Szövetséggel. Célunk ezzel az, hogy minden eszközünkkel támogassuk a hazai biogazdálkodásban érdekelt gyors fejlődését, piaci munkáját. Meggyőződésünk ugyanis, hogy szakértő pénzügyi partnerként a Takarékok sokat tehetnek a szektorért. Nem csak termékeink, hanem szakmai felkészültségünk is hasznára lehet a biogazdálkodóknak.

Így változtak az őstermelőkre vonatkozó adószabályok

Idén január 1-jétől módosultak a mezőgazdasági őstermelők járulékfizetésére vonatkozó szabályok. Az Adozona.hu összegzése szerint változtak a tárgyi eszközök értékesítésekor kapott, előlegként megszerzett bevételre, valamint az ilyen eszközök megvásárlásakor átadott előleg költségként történő elszámolására vonatkozó szabályok is.

A mezőgazdasági őstermelő járulékfizetésére vonatkozó rendelkezések a 2017. január 1-jét megelőző időszakban is lehetőséget biztosítottak arra, hogy az őstermelő a magasabb társadalombiztosítási ellátások megszerzése érdekében nyilatkozata szerint a rá vonatkozó járulékalaptól eltérő, magasabb járulékalap után teljesítse járulékfizetési kötelezettségét. A magasabb járulékalap választására vonatkozó szabályok 2017. január 1-jétől tovább módosultak – hívja fel a figyelmet a Nemzeti Adó- és Vámhivatal (NAV).

A személyi jövedelemadóról (szja) szóló törvény 2017-ben hatályba lépő módosításai is több ponton érintik a mezőgazdasági őstermelőket. 2017. január 1-jétől az szja-törvény rögzíti, hogy a mezőgazdasági igazgatási szerv jogosult ellenőrizni az őstermelői igazolvány és az értékesítési betétlap használatának jogszerűségét, valamint az őstermelő által közölt és nyilvántartásba vett adatokat és a nyilatkozatok valódiságát. A nem jogszerű használatról az állami adóhatóság a megállapítást tartalmazó határozat megküldése révén értesül.

Változnak a tárgyi eszközök értékesítésekor kapott, előlegként megszerzett bevételre, valamint az ilyen eszközök megvásárlásakor átadott előleg költségként történő elszámolására vonatkozó szabályok. Ez a változás a mezőgazdasági őstermelőket is érinti. Az szja-törvény 2. számú mellékletének módosítása következtében az önálló tevékenységet folytató magánszemély bevételeként vehető figyelembe változatlanul az értékesített termék, áru, szolgáltatás ellenértékeként, vagy ezek előlegeként befolyt összeg. Ezzel szemben a tárgyi eszközök, nem anyagi javak értékesítésekor kapott előleg nem számít bevételnek.

Az szja-törvény 3. számú mellékletének felvezető szövege pedig úgy változik, hogy a magánszemély költségként számolhatja el a bevétel megszerzésével közvetlenül összefüggő kiadásokat és az adott előleget, azonban a tárgyi eszközök, nem anyagi javak beszerzésekor adott előleget nem veheti figyelembe költségként.

Az értékcsökkenési leírásra vonatkozó pontosítás nem a mezőgazdasági őstermelőket, hanem a kormányrendeletben meghatározott regisztrált mezőgazdasági termelőket érinti. Az szja-törvény értékcsökkenési leírásra vonatkozó szabályainak 2017. január 1-jétől hatályba lépő módosítása szerint a jövőben kizárólag üzemi célt szolgáló tárgyi eszközökre, nem anyagi javakra értékcsökkenési leírást csak a mezőgazdasági őstermelő számolhat el. Nincs már lehetősége az értékcsökkenés elszámolására a kormányrendeletben meghatározott regisztrált mezőgazdasági termelőnek, mivel az szja-törvény 3. paragrafusának 18. pontja alapján nem tekinthető őstermelőnek. (Forrás: agronaplo.hu)

Változások!

Takarék Agrár Központ kommentár

Az őstermelői státusz egy adózási kategória. Ennek megfelelően, mindegyiküket érintik ezek a változások. Ez az egyedülálló kategória rendkívül fontos a Takarékok számára, hiszen többségük nálunk bankol. Ugyanakkor számunkra is fontos, hogy a legális őstermelők tevékenysége biztos alapokon nyugodjon, amint a jogszabályok változását, a szigorúbb ellenőrzéseket is üdvözljük. Ennek része az is, hogy a tavalyi igazolványcsere során 38 ezerrel kevesebb lett a számuk.

Nemzetközi agrárgazdaság

Minden követ megmozgatnak – értékelték a TTIP állását a résztvevő felek

Közös értékelést tett közzé az Európai Unió (EU) és az Egyesült Államok a tervezett szabadkereskedelmi egyezmény (TTIP) állásáról. A felek rögzítették, minden követ megmozgatnak egy kiegyensúlyozott, nagyszabású és színvonalas megállapodás eléréséért, amely egyértelműen a polgárok, a helyi közösségek és a vállalkozások javát szolgálja - közölte az Európai Bizottság sajtószolgálat.

Az EU és az Egyesült Államok jelentése valamennyi területre kitér, így szót ejtett a piacra jutás megkönnyítéséről az uniós és amerikai cégek számára, a műszaki előírások egyszerűsítéséről a magas szintű normák megőrzése mellett, valamint a globális kereskedelmi szabályokról, beleértve a fenntartható fejlődést, a foglalkoztatást és a környezetvédelmet.

Kikövezett út?

Az egyetértést élvező kérdések ismertetésén túlmenően a jelentés megnevezte azokat a területeket is, amelyeken még sok a tennivaló a véleménykülönbségek feloldása érdekében. Ezek közé tartozik a közbeszerzési piacokhoz való hozzáférés javítása, a szilárd beruházásvédelmi rendszer biztosítása a szabályozáshoz való jog megőrzése mellett, valamint a védjegyekkel és a földrajzi jelzésekkel kapcsolatos megközelítések összehangolása.

Cecilia Malmström kereskedelempolitikáért felelős biztos és Michael Froman, az Egyesült Államok kereskedelmi különmegbízottjának közös jelentésében aláhúzták, a világ két legnagyobb fejlett ipari gazdasága közötti megállapodás létrehozása gazdasági és stratégiai szempontból változatlanul rendkívül kedvező lenne. Az elmúlt három évben jelentős előrelépés történt egy olyan kiegyensúlyozott és színvonalas megállapodás megkötése felé, amely az Atlanti-óceán mindkét partján fellendítené a növekedést, javítaná a versenyképességet és elősegítené a munkahelyteremtést - tették hozzá a közleményben. (Forrás: agrotrend.hu/MTI)

Takarék Agrár Központ kommentár

A megállapodás körüli bizonytalanságokról, ellenérvekről, veszélyekről már számos alkalommal írtunk e lapban. A mostani változásoktól is azt várjuk, hogy ezeket eloszlassák, amit sajnos nem nagyon érzékelünk.

Sötét ló?

Afrika mezőgazdasága – az időzített bomba

A kontinens a jelenlegi mezőgazdasági fejlettségi szintjével képes ellátni élelemmel a lakosságot, azonban a közeljövőben demográfiai robbanás várható. A tendenciák arra mutatnak, hogy 2050-re a populáció legalább megduplázódik. Ezt pedig már nem lesz képes eltartani a jelenlegi művelési színvonal mellett.

A megoldás sem kézenfekvő, nem mondhatjuk azt egyszerűen, hogy növelni kell a termőföldek mennyiségét vagy az átlag terméshozamokat. A következmények pedig drámaiak lehetnek. Az első lépés és elsődleges cél mégis az lenne az elemzők szerint, hogy a jelenlegi termelési színvonalat és így a termésátlagokat drasztikusan emelni kell. A kukoricát példának felhozva láthatjuk, hogy mekkora a baj. Az elméleti maximum hozamokhoz képest a fekete kontinensen csak 20 százalékat termelnek kukoricából, míg az Egyesült Államokban vagy Hollandiában ez a hatékonysági mutató a 80 százalékat is meghaladja. Ez a húsz százalék a gyakorlatban 2 tonna/ha átlaghozamot jelent. A népesség növekedésével való lépéstartáshoz évente 130 kg-mal kellene emelni a hektáronkénti terméshozamot, ami 2050-re 7 tonna/ha-t eredményezne. Jelenleg ezt a szintet hazánk sem éri el.

Amennyiben nem sikerül a terméshozam emelése, úgy egy megoldás marad azokban az országokban, ahol lehetséges: növelni a jelenleg rendelkezésre álló termőterületek nagyságát. Ez azonban a természeti környezet átalakulását, valamint jelentős környezetszennyezést is eredményezne. Vannak azonban olyan országok is, ahol egyszerűen nem lehetséges növelni a termőterületek nagyságát.

A cikkünk alapjául szolgáló tanulmány csak a területbővítés és terméshozam növelés fizikai vonatkozásaival foglalkozik, azonban a népességnövekedéssel foglalkozó tudósok is arra figyelmeztetnek, hogy sem a jobb termésátlagok, sem a több termőföld nem ér majd semmit, ha nem fejlődik vele együtt a feldolgozóipar, az infrastruktúra, a finanszírozás és a gépek műszaki színvonala.

Az eredménye pedig annak, ha nem segítjük az afrikai országokat a fejlődésben előrelátható és egyértelmű: az éhes néptömegek a hozzájuk legközelebb álló jóléti kontinensre szeretnének majd eljutni a szebb jövő reményében. (Forrás: agrotrend.hu)

Takarék Agrár Központ kommentár

Piac-Piac-Piac. Az afrikai kontinens élelmiszerrel való ellátása, valamint erre a színvonalra történő felfejlesztése nagy lehetőségeket rejt magában a fejlett világ számára, ugyanakkor veszélyektől sem mentes.

A technológiai színvonal emelése, a technológiai fejlődés tömérdek beruházást igényel, ezekhez a beruházásokhoz munkaerő szükséges, a megfelelő munkaerőt pedig ki kell képezni. A világszerte kedvező kamatkörnyezet segíti ugyan a beruházások megvalósítását, mindazonáltal az afrikai beruházások terén egyéb kockázatokkal is számolni kell, így például a biztonság. Ahhoz pedig hogy egy „hely” vonzza a beruházásokat, azt biztonságban is kell tudni.

Tehát az Afrika önellátásába való beruházások igen nagy lehetőséget jelenthetnek a fejlett országok számára, ha és amennyiben ezeknek a beruházásoknak a biztonsága szavatolható.

Berlinben most minden a magyarokról szólt

Január 20-án kezdődött Berlinben a Nemzetközi Zöld Hét, az International Grüne Woche, amelynek Magyarország immáron másodszor lett a kizárólagos partnerországa. Ez saját, országspecifikus, mintegy 1700 négyzetméteres pavilonnal járt, ahol több mint harminc magyar kiállító mutathatta be termékeit. A kiemelt megjelenés azért is fontos, mert Németország hazánk legjelentősebb külkereskedelmi partnere.

A világ egyik legnagyobb mezőgazdasági, élelmiszeripari és kertészeti kiállításán Magyarország 1972 óta mutatkozik be termékeivel. A partnerországi részvétel a magyar agrárgazdaság elmúlt években elért kiemelkedő teljesítményének elismerését is jelenti.

Termőföldtől az asztalig

Az élelmiszergazdaság által előállított termékeket Magyarországon a termőföldtől az asztalig szigorú ellenőrzés mellett állítják elő, így azok megfelelnek a fogyasztók egyre növekvő, speciális igényeinek is. Magyarország a partnerországi részvételt is erre húzta fel: a magyar élelmiszerek megbízható forrásból, minőségi alapanyagokból készülnek. Ezt erősíti a kormány 2011-es döntése is: a világon először nálunk foglalták alaptörvénybe, hogy a magyar földön tilos a GMO köztermesztésbe vonása. Ez piaci szempontból is fontos döntés volt, hiszen a tilalom további bizalmat szerzett és szerez a magyar termékeknek.

Az expó főbejárata is a magyar partnerországi jelenlétet népszerűsítette

A minőségi magyar termékekre van is kereslet Nyugat-Európában, főként Németországban, amely továbbra is Magyarország legfontosabb exportpiaca. 2016 első tíz hónapjában 3 százalékkal, 1,04 milliárd euróra emelkedett a Németországba irányuló export az előző év azonos időszakához mérten. Szintén bővült az agrárexport is, és Németország már 15,8 százalékos piacrészesedéssel bír a teljes magyar agrár- külkereskedelemben, azaz vezető szerepe tovább erősödött.

A bőség asztala

A berlini Zöld Héten a partnerországgént való részvétel több szempontból is előnyös:

- az esemény méltóan rávilágít, hogy milyen szorosak a német-magyar kapcsolatok;
- Magyarországnak lehetősége van megmutatnia, hogy elismert szereplője a világ élelmiszerpiacának, mezőgazdaságának vagy éppen gasztronómiai újításainak;
- a nagyobb élelmiszeripari vállalatok mellett az exportképes kis- és közepes vállalkozásoknak is kiváló lehetőséget teremt a bemutatkozásra.

Magyarország a nemzetközi sajtónak is bemutatta „bőség asztalát”, amelyen a német fogyasztók körében már jól ismert húsféleségek, mint a kolbász vagy a szalámi is megtalálható volt, ahogy a neves magyar borok, különféle szörpök, kézműves lekvárok, sajtok, kenyérfélék, savanyúságok, de felfért az asztalra a nélkülözhetetlen magyar tüzes ital, a pálinka is.

Az „Ungarnhalle” névre hallgató magyar pavilon központi eleme a már évek óta nagy népszerűségnek örvendő csárda lesz, körülötte pedig piactérszerűen helyezkednek el a kiállítók. A látogatók interaktív módon ismerkedhetnek meg az ország gasztronómiai és turisztikai kínálatával, a központi pódiumon pedig autentikus és modern

Vendégség

produkciók adnak ízelítőt Magyarország kulturális sokszínűségéből. (Forrás: Origo.hu, részlet)

Takarék Agrár Központ kommentár

Németország nagyon hosszú ideje Magyarország elsőszámú gazdasági partnere mind az importot, mind az exportot illetően közel 25 százalékos részesedéssel. Ez a különleges partnerségi státusz pedig minden egyes beruházással csak tovább erősödik. Mutatják ezt a számok is, úgy a beruházások, mint a kereskedelmi kapcsolatok dinamikus bővülése terén.

Németország a magyar agrárexportból immár csaknem 16 százalékkal veszi ki a részét, így olykor-olykor igenis szükséges a német fogyasztóknak is bemutatni, hogy mennyire jó minőségű, korszerű technológiával előállított, egészséges termékeket fogyasztanak, és hogy azokat kik és hol termelik. Ennek az igénynek megfelelően számos exportra termelő, vagy azt tervező kis- és közepes vállalkozásoknak nyílt kiváló lehetőség a bemutatkozásra.

Statistika

A hazai tejtermelés

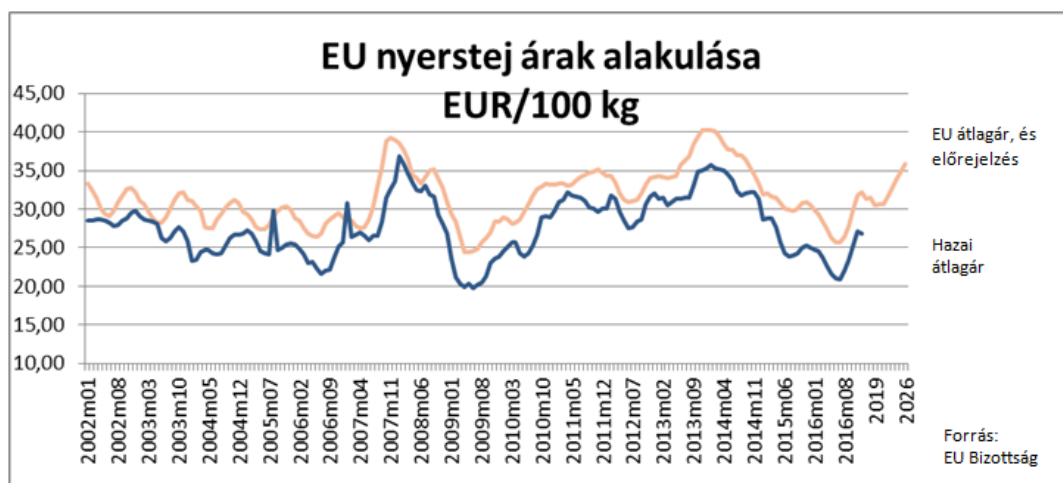
A magyarországi tejtermelő tehenlétszám a KSH 2016 júniusi állatállomány statisztika alapján ~251 ezer, amely tartalmazza a kettőshasznú (tej+hús) állományt is. Az intenzív, nagylétszámú tejtermelő tehenészetekben termelő állomány nagysága 190 ezer tehen körül alakul. Az átlagosan 334 tehen/telep létszámmal Magyarország a világ vezető országai között szerepel a telepi átlaglétszám alapján, ami mind az egy telepen megtermelt tej mennyisége, mind az egy telepről értékesíthető tenyésztőszők száma alapján kedvező adottság. A magas színvonalon végzett tenyésztésszervezési munkának köszönhetően a telepeken termelő tehenek tenyésztértéke a környező országokénál magasabb, ami a tehenészetek tenyésztőszők értékesítéséből származó magasabb árbevételén is érződik. A tejtermelés színvonala az elmúlt időszak telepkorszerűsítéseinek köszönhetően szintén jelentős mértékben javult, ami a környező országokéhoz viszonyítva alacsonyabb költségeken történő termelést eredményezett.

A tejtermelő telepeken megtermelt tej mennyisége az Európai Unióhoz való csatlakozás óta 1,8-1,9 milliárd kg. Ez a 2000-es évek elején meghaladta a 2 milliárd kg-ot. A külkereskedelmi egyenlegünk a tej és tejtermékek tekintetében sajnos évek óta negatív, hiszen a megtermelt nyerstej közel 30%-a folyadéktejként exportra kerül, miközben jelentős mennyiségű magasabb hozzáadott értékű feldolgozott terméket importálunk. 2016 első 9 hónapjában a behozatal értéke 50%-kal volt magasabb a kivitel értékénél.

Magyar tej!

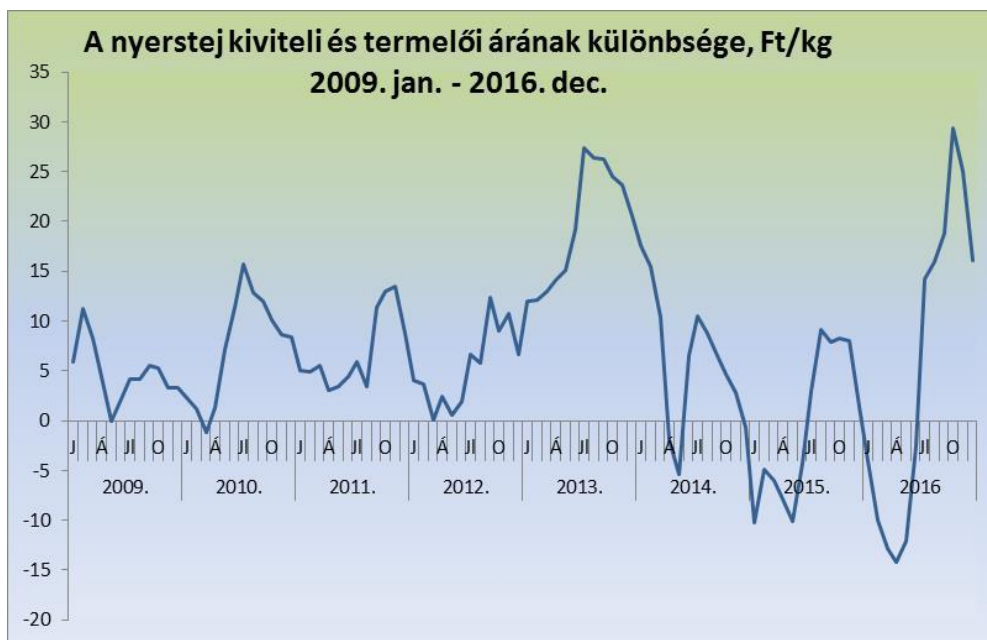
Aktuális piaci helyzet

A 2014-ben kezdődött árcsökkenés okaiként a szakértők az orosz embargó bevezetését, a tejkvóta kivezetését és a kínai tejporexport visszaesését szokták leginkább kiemelni, amiknek köszönhetően 2015-re jelentős túltermelés alakult ki. A TakaréK Agrár Központ a tejpiac kilátásainak elemzésekor már 2014 végén jelezte, hogy az árcsökkenés 2016 második félévéig fog tartani. Ennek oka, hogy a nyugati tagországok csökkentették a termelő állomány nagyságát, és az uniós tejtermelés 3-5%-kal visszaesett, miközben a Kínába irányuló tejtermék export elérte a 2013-as szintet.

Az Agrárgazdasági Kutató Intézet legfrissebb statisztikái alapján, Magyarországon a nyerstej országos termelői átlagára 83,77 Ft/kg volt 2016 novemberében, ez 8%-os emelkedés az októberihez képest, és 6%-os emelkedés volt az előző év azonos időszakához mérten. Az exportra kerülő folyadéktej ára 108,82 Ft/kg volt, ami 30%-kal magasabb, mint a hazai feldolgozásra kerülő nyerstej ára. Ez az áremelkedés azonban még nem tudja a kompenzálni az elmúlt 2 év felhalmozódott veszteségeit, és a támogatások nélkül, amiket Magyarország jelentős mértékben kihasznált, a termelők legnagyobb részénél nem képződött volna jövedelem.

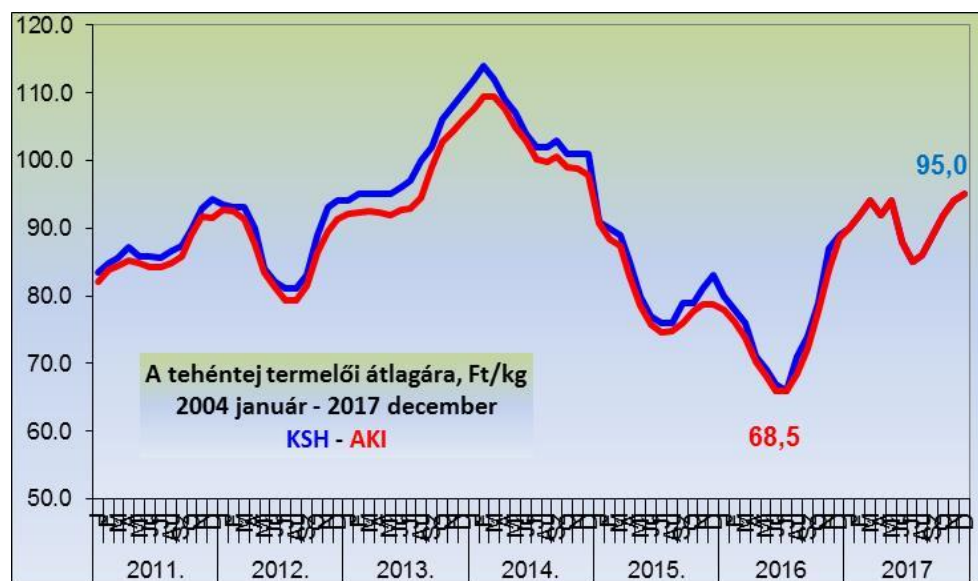
2016 júliusa óta ismét jelentősen magasabb az exportra kerülő nyerstej ára, mint a hazai eladásra kerülőé. Ez egy tartós feszültségi pont a magyarországi tejszektorban, mivel a kivitel a feldolgozók előtt visz el nyersanyagot. A jelentős árkülönbség arra mutat, hogy a belföldi felvásárlási ár alacsony.

Forrás: Takarék Agrár Központ (számítás)

Tejpiaci előrejelzés

A Takarék Agrár Központ előrejelzése szerint a 2016 második félévében kezdődött tejár emelkedés még 2017 első félévében alacsonyabb szinten, de folytatódik, majd a második félévtől visszarendeződés, stabilizálódás várható. Ennek oka, hogy azok a tagországok, amelyek az EU által támogatott termelés csökkentést vállalták, ismét növelni fogják a termelést.

Forrás: KSH, AKI + TakaréK Agrár Központ előrejelzés

Az Európai Bizottság középtávú előrejelzése szerint a globális tejtermelés mérsékelten nőhet a következő 10 évben, ezen belül az EU-tagországok tejtermelése – 2016-2026 között 8%-kal, 177 millió tonnára fog emelkedni, miközben a legnagyobb mértékű növekedésre Indiában lehet számítani. Jól látható ebből, hogy a magyarországi 2 milliárd kg-ot meg nem haladó termelés alig pár százalékot tesz ki.

Több mint kétszáz résztvevő a madárinfluenzát tárgyaló osztályülésen

Influenza!

A Nemzeti Agrárgazdasági Kamara Bács-Kiskun megyei szervezetének állattenyésztési és halgazdálkodási, valamint állattenyésztési beszállító ipari és kereskedelmi osztályainak ülését tartották meg január 18-án. Az osztályülésen részt vettek a Csongrád megyei, Békés megyei és a Szolnok megyei állattenyésztési osztály tagjai is.

A téma aktualitására való tekintettel hatalmas érdeklődés kísérte a rendezvényt. Több mint 220 regisztrált termelő hallgatta meg az előadásokat, de rajtuk kívül is rengeteg érdeklődő jött el.

A hazai madárinfluenza járvánnyal kapcsolatos aktualitásokról Vajda Lajos, Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei főállatorvos, az Országos Járványvédelmi Központ vezetője, a madárinfluenzáról általában, megelőzési lehetőségekről Terjék Zsolt, a NÉBIH járványügyi osztályvezetője, a kártalanításról Drozdik Ferenc, megyei főállatorvos, a helyi járványvédelmi központ vezetője, a madárinfluenza baromfitermelésre gyakorolt hatásáról Németh Antal, a Baromfi Termék Tanács képviselője beszélt. (Forrás: NAK, részlet)

Szabályozási, pályázati információk

Nyugat-Magyarországon is megjelent a madárinfluenza

Győr-Moson-Sopron és Veszprém megyében is megjelent a madárinfluenza egy-egy gazdaságban. A vírus terjedésének megakadályozása érdekében az állatok leölését mindkét érintett telepen – állami kártalanítás mellett – megkezdte az állategészségügyi szolgálat.

Megsemmisítés

Madárinfluenza vírus jelenlétét mutatta ki a NÉBIH laboratóriuma egy ásványrárói (Győr-Moson-Sopron megye) tenyésztő telepen és egy nagyteveli (Veszprém megye) pulykatartó gazdaságban. A fertőzött állományokban megemelkedett elhullást tapasztaltak, továbbá megjelentek a betegségekre jellemző klinikai tünetek is. A hatóság a szükséges intézkedéseket haladéktalanul megtette. A fertőzött gazdaságok körül 3 km sugarú védőközetet és 10 km sugarú megfigyelési közetet rendelt el az állategészségügyi szolgálat. A vírus terjedésének megakadályozása érdekében a fertőzött állományok (mintegy 28 700 tenyésztő és 27 500 hízópulyka) leölését a szakemberek megkezdték.

A kimutatott szerotípus (H5N8) megegyezik a járvány kapcsán a többi állományban is azonosított vírustörzsszel. A vadmadarak valószínűsíthető fertőzőkövetítő szerepe miatt Bognár Lajos országos főállatorvos már a betegség első megjelenésénél – 2016 novemberében – az egész országra kiterjedően elrendelte, hogy a baromfikat kizárólag teljesen fedett, lehetőleg oldalról is zárt helyen kell etetni és itatni. A takarmányt zárt, fedett helyen kell tartani és tárolás során biztosítani kell, hogy a takarmányhoz ne férjen hozzá idegen fajú állat (például vadmadár, rágszáló). A H5N8 vírustörzs a baromfiállományokra veszélyes, emberi megbetegedést eddig még sosem okozott.

Az elmúlt hónapokban több európai országból is tájékoztatás érkezett arról, hogy baromfiban és vadmadarakban azonosították a madárinfluenza megbetegedést. A betegségről, az aktuális információkról a NÉBIH oldalán van lehetőség tájékozódni. (FM Sajtóiroda)

Felfüggeszti a Miniszterelnökség a juh- és kecsketartó telepek korszerűsítésére kiírt pályázatot

Igények

A rendelkezésre álló forrás kimerülése miatt a Juh- és kecsketartó telepek korszerűsítése című pályázat felfüggesztéséről döntött az Irányító Hatóság. A közel 4 milliárd forint keretösszegű pályázatra eddig több mint 9 milliárd forint forrásigény érkezett.

A pályázati felhívások a www.szechenyi2020.hu weboldalon megtalálhatók.

(Forrás: Miniszterelnökség)

A Gombaházak – hűtőházak létrehozása, meglévő gombaházak – hűtőházak korszerűsítése című felhívás felfüggesztése

Gombamód

Az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból finanszírozott, Széchenyi 2020 keretében megjelent Gombaházak – hűtőházak létrehozása, meglévő gombaházak – hűtőházak korszerűsítése című (VP5-4.1.3.4-16 kódszámú) felhívás vonatkozásában, a kötelezettségvállalási keret kimerülésére tekintettel, a Felhívás 4.3. pontjában foglaltak és a 272/2014. (XI.5.) Korm. rendelet 53. § (1) bekezdése alapján az Irányító Hatóság a

támogatási kérelmek benyújtásának lehetőségét 2017. január 17-én felfüggesztette.
A pályázati felhívások a www.szechenyi2020.hu weboldalon megtalálhatók.
(Forrás: palyazatok.gov.hu)

Kiemelt téma I.

Mik lehetnek az idei év sikernövényei?

Az elmúlt három év tartogatott hideget-meleget a növénytermesztők számára. A természeti kockázatoknak való kitettség mellett a világpiaci árak ingadozása is borzolta a kedélyeket. Nagy kérdés azonban, hogyan fog alakulni ebben és a következő években a hazai növénytermesztés jövedelmezősége, mely kultúrák hozhatják a legtöbb eredményt, illetve melyek mutatnak kiutat az igen merev termelési szerkezetből. A Takarékné Agrár Központ ezért megvizsgálta a legfontosabb szántóföldi növények jövedelmezőségét 2014 és 2016 között, és – híven küldetéséhez – megpróbál támpontokat adni a jövő tervezéséhez.

A 2014-es és a tavalyi rekordévek között egy kedvezőtlen időjárású év volt, így meg tudjuk egyszerre vizsgálni a jobb és a rosszabb hozamú éveket is. Az őszi kultúrák már a termőföldben várják a tavaszt, azonban a magyar gazda mindig számol, és annak megfelelően osztja el a növények vetésterületét, hogy a lehető legnagyobb összjövedelmet érje el. Ezt tette a múltban is, és ebben szeretnénk segítséget nyújtani mi is a jövőben.

Jövedelmek

Magyarországon a gazdák viszonylag stabil vetésszerkezettel dolgoznak, amit bizonyít a minimálisan változó országos hasznosítási kimutatás. A növényeken realizált nyereség mellett azonban az agrotechnikai korlátok, az üzemben belüli szükségletek, a berögzült vetésforgó, illetve a támogatások változása is befolyásolják a döntést. A szemes fehérje növények termeléséhez kötött támogatási rendszerbe történő integrálása hozzájárult például a szója termőterületének megduplázódásához. Mivel azonban ez a kezdeti kedv nem minden esetben párosult megfelelő szaktudással, és az időjárás sem kedvezett a növénynek, így jelentős csökkenésnek lehettünk tanúi tavaly. Ez azonban rekordtermésekkel együtt jelentkezett, és így várható a további mérsékelt területi növekedés.

A vizsgálatunkat az Agrárgazdasági Kutató Intézet adatai alapján végeztük. Fontos volt, hogy a termelési szerkezetet támogatások nélkül figyeljük meg, mert támogatások révén olyan ágazatok is profitábilisak lehetnek, amik egyébként nem érnek el pozitív eredményt. Ennek főleg a 2020 utáni időszakban lehet jelentősége, mivel a támogatási intenzitás, struktúra várhatóan változni fog. Sokan emlegetik, hogy aki támogatás nélkül nem tud jövedelmezően termelni, annak változtatást kell eszközölnie a termelésében, például megalapozott technológiai fejlesztések révén.

A növénytermesztők számára csak a terménytárolók és szárítók témakörében indult egy célzott pályázat, a többi témakörben történő fejlesztést csak önerőből, vagy külső forrás bevonásával oldhatják meg a gazdák. A jövedelemszámítás alapját jelentő termelési költség és termelési érték átlagadatokat rejt, amibe a kicsi és nagy hatékonysággal termelők egyaránt benne vannak. Ez azért fontos, mert a különbségek nagyban befolyásolhatják a végeredményt, óriási szórást tapasztalhatunk a gazdaságok hatékonyságalapú megkülönböztetése esetén. A technológiai színvonal meghatároz egy költségszintet és egy potenciális hozamot is, ami üzemenként eltér. Ennek a

kiküszöbölésére vesszük az átlagadatokat, hogy megfelelő, minél általánosabb következtetésekre jussunk a vizsgált időszakban.

A megalapozott következtetéshez szükség van még az árváltozások értékelésére. Az adatok, amikkel a kutatás készült, szintén átlagot jelentenek, miáltal ettől magasabb és alacsonyabb értékesítési árakat is elérhettek a gazdák. A terményszárítók és tárolók pályázat keretein belül nyílhat a leendő nyertesek számára lehetőség arra, hogy a tárolókapacitás bővítésén keresztül kikerüljék a szezonbeli nyomott árakat. Például tavaly év elején előszerződésekkel még jó árat lehetett elérni az olajos magvak esetén, ami a szezonra lecsökkent. A gabonák esetén végig alacsony maradt az ár, a kukorica esetén pedig a magas termés-előrejelzések ellenére növekedni tudott az ár, ami a megszokott „magas termés esetén alacsony ár” elvvel ellentétes, és bizonyítja a fokozott nemzetközi árfüggést.

A rendelkezésre álló, hektárra viszonyított átlagjövedelem adatok alapján az alábbi következtetéseket vonhatjuk le a gazdák rövid távú vetésszerkezetének változásával kapcsolatban. Mint ahogyan az az alábbi táblázat alapján látható, az olajos magvak jövedelmezősége kiemelkedő, így további mérsékelt terület-növekedésükre számítunk. A repce elméleti jövedelmezősége 2,8-szorosa, míg a napraforgóé 2,4-szerese volt a búzáénak. Fontos leszögezni, hogy ennek komoly vetésforgót érintő korlátai vannak. Az első helyen az őszi káposztarepce áll a három év viszonylatában, amit a kukorica követ, kicsit megelőzve a napraforgót. Mind a három növénynek van ipari jelentősége, ami mutatja, hogy a kizárólag élelmezési és takarmány célú növények kiszolgáltatottabb helyzetben vannak. **Az elmúlt években meghatározó fejlesztések történtek ipari feldolgozásunk tekintetében, aminek keresletet generáló hatása van.**

A búza az elmúlt három év nagy vesztese, csak a szárazsággal sújtott években tudott felkapaszkodni az utolsó helyről a harmadikra. A repce a magas felvásárlási ár mellett annak is köszönheti jó helyezését, hogy korai lekerülése miatt keveset volt kitéve a nyári forróságnak. A termelési szempontból sereghajtó szója esetén árnyalja a képet, hogy termeléshez kötött támogatás jár rá (a feltételek teljesülése esetén), amivel felküzdene magát a búza elé. A szója megfelelő körülmények között, szaktudással és támogatással felvértezve kiemelkedhet a jelenlegi viszonylagos érdektelenségből. Szükséges lenne egy hazai szójára épülő komplex terméklánc, ami a gazdálkodók GMO-mentes élelmiszer-alapanyagát megfizeti. Ennek a fizetőképes kereslet hiánya miatt nem jött még el az ideje, azonban megfelelő marketingtevékenységgel gerjeszteni lehetne a hazai fogyasztást. A külföldi patriotizmus miatt a mi terményeink iránti kereslet általános szűküléséről számolnak be a piaci szereplők. **Ennek nyomán érdemes a feldolgozottságot növelni, minőségi élelmiszereket előállítani és kiszolgáltatni a rés piacokat (pl. biotermékek, funkcionális élelmiszerek).**

A legfontosabb szántóföldi növények jövedelmezősége

Helyezés az éven belül	Jövedelem (Ft/ha, támogatások nélkül)		
	2014	2015	2016 (becslés)
1	Repce 78.007	Napraforgó 63.905	Kukorica 92.043
2	Kukorica 77.727	Repce 48.338	Repce 86.288
3	Szója 47.619	Búza 44.438	Napraforgó 80.262
4	Napraforgó 31.871	Kukorica 15.556	Szója 45.997
5	Búza 30.349	Szója -45.508	Búza -30
Összesen	265.573	126.729	304.560
Helyezés a három év viszonylatában az összjövedelemmel együtt (Ft/ha, támogatás nélkül)			
1	Repce 212.633		
2	Kukorica 185.326		
3	Napraforgó 176.038		
4	Búza 74.757		
5	Szója 48.108		

Forrás: Dr. Tikász Ildikó (AKI - Agrárközgazdasági Kutatások Osztálya, osztályvezető) 2016. december 8-i előadása (Országos Szója Fórum, Budapest) alapján

A három év váltakozó, öt növényre vonatkoztatott jövedelmi mutatója a természetnek való kiszolgáltatottságunkat mutatja. A vizsgált öt növény hektáronkénti potenciális, együttes jövedelme tavaly már túllépte a 304 ezer forintot, ami 2,4-szerese a 2015-ös adatnak. Az időjárási kockázati tényezők minimalizálásához elengedhetetlen az öntözött területek növelése, az országos jégeső-elhárító rendszer kiépítése, valamint a növények általános tűrőképességének javítása az igények minél teljesebb kielégítésével (például szaktanácsadáson alapuló precíziós technológiák segítségével).

Mindezek alapján a TakaréK Agrár Központ véleménye az, hogy - hosszú távú tervek tekintetében - számítunk új fajták kis léptékű térnyerésére, ami a fizetőképes kereslet nyomására tovább nőhet. Növekedést várunk a reformgabonákban (élelmi alakor, köles, rozs, tönköly, stb.). Azonban ezek jövedelmezőségét fontos lenne nagyüzemi körülmények között megvizsgálni. A jövőben a szárazságtűrő képesség egyre fontosabb lesz, ami a termények választékában is megjelenik. Ilyenek többek között a szemescirok, ipari kender. Mindezek azonban csak találgatások maradnak addig, amíg nem alakul ki az alapanyagok feldolgozása és a végtermékek stabil felvevőpiaca. Minden termékre igaz lehet továbbá, hogy csak kereskedelmi minőség és mennyiség mellett lehet keresnivalónk a nemzetközi piacon, ami pedig a gazdálkodók együttműködését tenné szükségessé.

Javasoljuk mindenkinek szem előtt tartani, hogy az élelmiszer és takarmány célú szántóföldi termények világpiacán évről évre növekszik a verseny, emelkednek a készletek. Aki tehát a tömegcikk piacán képzei el a jövőjét, annak nemcsak világszínvonalú hatékonyságot, hanem megfelelő kínálati méretet is fel kell tudnia mutatni. Adottságaink alapján célszerű elgondolkodni azon, hogy a résziaci keresletre miképpen tudnánk üzemi szinten is választ adni. A Takarékok éppen ezért, a termékpaletta változtatásával, illetve az ehhez kötődő beruházásokkal kapcsolatos kérdésekben való segítség céljából hozták létre immár évekkal ezelőtt saját agrárszakmai műhelyüket, a TakaréK Agrár Központot.

Takarék Agrár Központ kommentár

Az idei év sikernövényei valószínűsíthetően az olajosok lesznek, hiszen ezek jövedelmezősége nem hanyatlott. Az első három helyezett ipari felhasználás alapanyaga is, ami generálja a keresletet. Ezt tovább kellene még fokozni, ami egy beruházásigényes folyamat. A szántóföldi növénytermesztés hatékonyságában fontos szerepet játszik az öntözés, amit a kukorica példája mutat. Egy aszályosabb év és a hozam közel a felére esett vissza, amit a magasabb árak nem tudnak lekövetni. Az árakat nem tudjuk befolyásolni, ezért törekedni kell a minél magasabb feldolgozottságra, hogy a gabonaalapú termékláncok minél hosszabb részét lefedhessük. Ehhez szövetkezésen és hatékonyságnövelő beruházásokon keresztül lehet költséghatékonyan eljutni.

Kiemelt téma II.

Újabb stratégiai együttműködési megállapodásokat kötöttünk

Agrárstratégiánk egyik fontos eleme a szakmai szervezetekkel való együttműködés kialakítása és fejlesztése. Ennek keretében évről évre újabb agrárszervezetekkel ülnünk tárgyalóasztalhoz, és alakítjuk ki a kölcsönös előnyökön nyugvó együttműködés alapjait, amit aztán egy megállapodásban rögzítünk. A Takarékbank és a Takarékszövetkezeti Integráció a mezőgazdaság és az élelmiszeripar legnagyobb pénzügyi partnerévé kíván válni, ezért elemi érdekünk, hogy a szektor fejlődését elősegítsük, érdekeinek érvényesítése során befolyásunkat latba vessük. Ez elsősorban a mezőgazdaság, az élelmiszeripar szakmai szervezeteivel, a hatóságokkal és a szakmai irányító szervekkel kialakított szoros kapcsolattartáson keresztül valósítható meg. Másodsorban pedig részt kell vennünk a kiemelt szakmai rendezvényeken, fórumokon, döntés-előkészítő folyamatokban, bizottságokban, testületekben. Ezen elvek mentén építjük és erősítjük kapcsolatainkat az agráriumban. 2016-ban újabb három meghatározó agrárszakmai szervezet vált stratégiai partnerünké. A korábbi években az alábbi szervezetekkel írtunk alá megállapodást:

- Magyar Agrárgazdasági Kamara;
- Magyar Állattenyésztők Szövetsége;
- Gabonatermelők Országos Szövetsége;
- Tej Szakmaközi Szervezet és Terméktanács.

2016 végén a következő agrárszakmai szervezetekkel kötöttünk együttműködési megállapodást:

- Baromfi Termék Tanács (BTT);
- Országos Magyar Méhészeti Egyesület (OMME);
- Magyar Biokultúra Szövetség (MBSz).

Ezek az együttműködések egyúttal közvetlenebb elérhetőséget biztosítanak számunkra e stratégiai kiemelt fontosságú ügyfélkör irányába. Ugyanakkor a már megkötött, valamint a jövőben kötendő megállapodások lehetőséget teremtenek számunkra a tagság elérésére a szövetségek szaklapjain, hírlevelein keresztül. A szakmai információ-áramlásba szervesen be kell tudnunk kapcsolódni.

E megállapodások minél erősebb tartalommal való feltöltését folyamatosan

Egységben az erő!

dolgozunk. Leginkább keret megállapodásoknak foghatók fel, amelyek annyit érnek, amennyi tartalommal feltöltjük. Ezért ez év elején ismét egyeztetéseket tartunk partnereinkkel. A szaklapjaikba történő megjelenésekről tájékoztatjuk majd a Szövetkezeti Hitelintézeteket, hogy ezek apropóján is meg tudják keresni az érintett vállalkozói kört. DM leveleket tervezünk küldeni a szervezeteknek, a tagok tájékoztatás érdekében, melyről szintén tájékoztatni fogjuk az SZH-kat és egyben kérni fogjuk az adott tevékenységi körben működő agrárvállalkozók megkeresését.

Takarék Agrár Termékek

Agrárvállalkozásaink számára kínáljuk

Takarék agrártámogatások előfinanszírozási kölcsön

A konstrukció keretében, a támogatásra jogosult mezőgazdasági termelők részére közvetlen agrártámogatások (egységes területalapú támogatás, zöldítés komponens, termeléshez kötött támogatás, átmeneti nemzeti támogatás, fiatal termelő támogatása), a Vidékfejlesztési Program által egyszerűsített elbírálás alá eső jogcímek (AKG, erdő-környezetvédelmi kifizetések, génmegőrzés támogatása, ökológiai gazdálkodások támogatása, NATURA 2000 kompenzációs kifizetések, THÉT, tejágazat szerkezetátalakítását kísérő állatjóléti kifizetések, egyes erdészeti és nem termelő beruházások támogatása) és sertés- és baromfi állatjóléti támogatás előfinanszírozásához szabad felhasználású forgóeszközhitel vehető igénybe. A jogosult mezőgazdasági vállalkozások számára a biztosítékok, és a hitelbírálati folyamatok eredményének függvényében lehetővé tesszük a támogatás 90, vagy bizonyos jogcímeknél akár 100%-os előfinanszírozását is. Az előfinanszírozás igénylése már az adott évi támogatási kérelem Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Hivatalhoz történő benyújtása előtt megtörténhet. A közvetlen agrártámogatások 3 éves rulirozó formában is igénybe vehetőek, valamint már lehetőség van az egységes területalapú támogatás, zöldítés és a fiatal gazda támogatás 3 évre előre, egy összegben történő előfinanszírozására is!

Takarék Gazdahitel-Gazdakártya

Agráragazatban tevékenykedő, valamint a vidékfejlesztéshez kapcsolódó tevékenységet végző ügyfelek likviditási gondjainak megoldására, forgóeszközök és rövid távon megtérülő beruházásaik finanszírozására is egyaránt megoldást nyújt. Hitel könnyebb felhasználása érdekében „Gazda Kártya” néven egy MasterCard® ElectronicBusiness típusú bankkártya kerül kibocsátásra. Kedvező kamatozási feltételek, a Nemzeti Agrárgazdasági Kamarai tagok 1% kamatkedvezményben részesülhetnek.

Takarék termőföld vásárlási kölcsön

A Nemzeti Földalapkezelő Szervezet által a „Földet a gazdáknak!” program keretében árverés útján értékesített, vagy az árveréssel érintett földrészletre vonatkozóan fennálló elővásárlási jog gyakorlásával megvásárolt 3 hektár feletti, állami tulajdonú földrészletek vételéhez kedvező feltételekkel biztosítunk hosszú lejáratú kölcsönt minimum 2, maximum 20 éves futamidővel.

Agrár Széchenyi kártya

A mezőgazdasági szektorban dolgozó vállalkozások részére kialakított, kedvezményes feltételrendszerű, állami kamat- és kezességi díjtámogatásban részesített hitelkonstrukció. Kedvező kondíciók, nagymértékű kamattámogatás. Már 3 hét alatt, akár 50 millió forint hitel. Ingatlanfedezet nélkül is. Gyors és egyszerűsített hitelbírálat. Az ország közel 300 pontján.

MFB Agrár Forgóeszköz Hitelprogram 2020

A mezőgazdasági termékek elsődleges előállításával foglalkozó, az állattenyésztési (ide értve halgazdálkodási tevékenységet is), kertészeti és a növénytermesztési ágazatban tevékenykedő termelők, illetve baromfi-, nyúl-, szarvasmarha- (utóbbiba beleértve a tej- és húshasznosítást) és sertésenyésztéssel foglalkozó termeltetők vehetik igénybe. Kedvező kamatozású forrást kínál a mezőgazdasági termelés versenyképességének javításához, jó minőségű termékek előállításához.

Takarék Gazda Számlacsomag

Vállalkozói pénzforgalmi bankszámla a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara (NAK), kamarai kártyával rendelkező tagjai számára. A takarékok tradicionális partnerei a helyi agrárvállalkozásoknak, és változatos termékportfólióval állnak az agráriumban tevékenykedő üzleti partnereik rendelkezésére. A Takaréék Gazda Számlacsomaggal Ön és agrárvállalkozása a mai üzleti viszonyokhoz rugalmasan alkalmazkodhat, és kihasználhatja az internetes bankolás kényelmét is. **NAK tagoknak számlanyitási akció!**

Kapcsolatok

Takarék Agrár Központ

agrarkozpont@tbank.hu

Fórián Zoltán

Vezető agrárszakértő
Telefon: (+36 20) 431-1594
forian.zoltan@tbank.hu

Dózsa Gergely

Agrárszakértő
Telefon: (+36 20) 295-8290
dozs.gergely@tbank.hu

Gór Arnold

Regionális Agrár Kapcsolattartó – Dunántúl
Telefon: (+36 20) 288-5019
gor.arnold@tbank.hu

Takács Attila

Regionális Agrár Kapcsolattartó – Dél Alföld
Telefon: (+36 20) 381-9047
takacs.attila@tbank.hu

Takarék Faktorház Zrt.

Szabó Nóra

Vezető Hitelező
Telefon: (+36 30) 523-2887
szabo.nora@tfaktorhaz.hu

Takarék Lízing

Csuti Dávid

csuti.david@fhb.hu
Telefon: (+36 30) 708-2647

Kapcsolat pályázati tanácsadó partnereinkhez

Komjáthy Kálmán

komjathy.kalman@tbank.hu

Szakmai stratégiai partnereink

**Baromfi Termék Tanács
Magyar Állattenyésztők Szövetsége
Gabonatermelők Országos Szövetsége
Nemzeti Agrárgazdasági Kamara**

**Országos Magyar Méhészeti Egyesület
Tej Szakmaközi Szervezet és Terméktanács
Magyar Biokultúra Szövetség**

Magyar Takarékszövetkezeti Bank Zrt.

Cím: 1122 Budapest, Pethényi köz 10.

Központi telefonszám: +36 1 202 3777

Fax: +36 1 457 8997

E-mail: info@takarekbank.hu

Honlap: <http://www.takarekbank.hu>

A kiadványt a Magyar Takarékszövetkezeti Bank Zrt. munkatársai készítették. A benne közölt megállapítások objektív és független magyarázatot tartalmaznak. Az itt közölt információk hiteles forrásból származnak, mindazonáltal az információk valóságának megfelelőségéről, helytállóságáról a Magyar Takarékszövetkezeti Bank Zrt. biztosítékot nem kapott, ezért a dokumentumban leírtak teljességével és pontosságával kapcsolatban sem a dokumentum készítői, sem a Magyar Takarékszövetkezeti Bank Zrt. semmilyen felelősséget, illetve szavatosságot nem vállalnak. A kiadványban közölt előrejelzésekre, becslésekre és véleményekre a piaci viszonyok változása hatással lehet, azok megváltoztathatóak külön figyelmeztetés nélkül. Az elemzésben kialakított vélemények nem tekinthetők befektetési ajánlatnak, vásárlásra vagy eladásra történő felhívásnak.